

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő s kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik szám alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupan a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetésny felvetetik s pontosan és jutányosan közöltetik.

Teljes számú példányokkal még szolgálhat a szerkesztőség.

FOGLALAT. Magyar- és Erdélyország. (Kinevezés, külrend s megtiszteltetés-elfogadási engedély; halálkozás; magyar-horvát ügyek II. Rosty Zsigmondtól; az erdélyi új szász telepítés; a tisztviselői társulat középponti választmányának első ülése; Bor-sód (tisztviselői közgyűlése az egész tiszti személyiséggel; Mármaros, Ung és Pest megyék közgyűlései; adakozások a budai jótékony négyzet számára 1845ben; budapesti napló.)

Éjszaka Amerika. (Újabb hírek Mexico respublikának az egyesült státusokhoz leendő csatlakozása iránt.)

Portugália. (A portugál kikötők zár alá vétetvük a San Jago szigeten kiütött sárgaláz miatt.)

Anglia. (Az angol parlament megnyitása; trónbeszéd; ülések mindkét házban s heves tanácskozások a kormány politikájá felett; Peelnek a gabnavámot illető indítványát feszült figyelemmel várják; varsói hí.)

Értesítő.

Magyar- és Erdélyország.

Ő es. s ap. kir. felsége gr. Pálffy Alajos es. k. v. b. tt. és a velencei tartományok kormányzójának az orosz czártól nyert fejér sasrend; felsőbüki Búky László es. kir. kamarásnak a kir. porosz másod-osztályú veres sasrendnek csillaggal együtt elfogadhatását s viselhetését, nemkülönben a k. párisi geographiai társaságtól megküldött oklevél elfogadhatását s használhatását megengedni; Erdélyben a kolosvári orvossebészeti intézetnél a sebészet-tudományi és sebórási gyógygyakorlat tanszékére A b r a h á m Adeodat orvosnárt kinevezni méltóztatott. A beszercebányai bánya-kincstári erdőmesteri állomásra R o m b a u e r E m í l selmeci k. bányakincstári erdőmester tétett által, — a m. kir. udvari kincstár pedig a selmeci k. bánya-kincstári erdőmesteri állomásra Z u n k e Ferencz k. beszercebányai erdőszemlést alkalmazá.

Halálkozás. E napokban Szarvas város egyik díszét, a társaság az anyai erény kitünő példányát veszle el. Özvegy tomesényi Tomesányi Kristófné szül. Szathmáry Anna január 15kén esendesen jobb létre szenderült. Három hónapig tartott betegsége alatt kedveltjeitől, kiknek egész élte volt szentelve környezetben ritka keresztényi türelemmel viselte a reá mért sok és hosszszenvedést. Minden jobb érzésű, ki a szent házi körben működő női erényt, a gyöngéd anyai jellemet, mely egyedül gyermekeiben él, méltányolni tudja, mély illetődéssel hajlik meg e nő sírjafelett s emlékezetét áldva osztók a bánat könyveiben, miket szerető gyermekei: Mihály szászados kapitány, József békesmegyei főbíró s volt országgyűlési követ, Károly főhadnagy, a mind végig ifjadal lélekkel gyermekeinek minden élettervei s örömeiben osztozó 75 éves elhunytért hullattak. Tiszteve és szeretve volt életben neve, áldott és maradandó lesz emlékezete. Adjon isten sok anyát hasonlóan az elhunyt jóvendőnek biztonnéhetünk elibe. Béke az elhunyt hamvainak.

Magyar-horvát ügyek II. A három tartomány municipális jogai. *) A szóban forgó három tartománynak Magyarországra keblezetését, tőle függését s általa kormányoztatását a legveresb sapkás sem meri ugyan szóval tagadni, mégis van egy szó, melynek csupa említése által minden belészólhatásunkat kirokeshetőnek vélik, ez pedig a „Municipalitas.“ — Sajnosan vettem észre, hogy több, egyébiránt jeles publicistáink, a dologba mélyebb betekintés nélkül annak hallatára eléműlnék, sőt a további gondolkodást még jogsértésnek is tekintik, mit látván az ügyes ilyrek, minden kérdést a municipalitás kalapja alá rántván, tetszésök szerint minden kedvencz-eszméjüknél azon varázsige hangoztatása által úgy szólván orruk előtt csapják be az ajtót. Ezen szót vagy inkább eszmét tehát kellőn megvizsgálni szükségesnek tartottam.

Municipium a rómaiaknál legyőzött tartományban fekvő oly várost jelentett, melybe a győztesek helyeztek ugyan néhány főtisztviselőt, de egyébként belső ügyeiknek saját modorjok és szokásaik szerinti elintézését kegyelemből meghagyták; — újabb időbeli fogalom szerint azonban municipalitásnak minden városi község nevezetik s így városi jogok municipális jogoknak nevezetnek; Francia- és Spanyolország minden helységeiben pedig egy tisztviselő municipálenak hivatik. Alkalmazva ez eszmét jelen tárgyunkra, azon kérdés támad: minő értelemben kell vennünk a három tartomány municipális jogait? ha honunk szerződés által jutott volna azon részek birtokába, s e felett még bírnánk azoknak azon időbeli törvénykönyveivel, a kérdés feloldása s az ítélet-kimondhatás nehézséggel nem járna; az említett szokott pacta conventák azonban történetirai csalás s k o h o l v á n y; továbbá slavon, horvát és dalmat codex fel nem matatható, mely körülmény szegényök-

*) Előbbi számunkban a schola salernitana szó helyett salónitana tétessék. Szerk.

re épen nem válik e három tartományi feleinknek, mert mások is hasonló állapotban vannak, s ámbár a mi Verbóczy által rendszeresített hármastörvénykönyvünk 16ik századbeli származék, e tárgyban mégis, mint Csaplovics tudományosan megmutatta, minden más mivelt nemzetet megelőzünk. Van e tehát módunk ezen tetemes hiányt más oldalról pótolni? s minő az? Hosszas idejű hányás, vetés, fontolgatás után ennek következő módú eszközölhetésében állapodtam meg: Nyomozzuk ki törvénykönyvünk mint legbiztosabb s legérvényesb kalauz utmutatása után, hogy e tartományokra nézve minő tárgyban intézkedett az összes törvényhozás? „ennek kiténtetése és szabályozása nyomán csupan azok fognak a municipális jogok közé soroztathatni, melyekről kétségtelenül tanusíthatni, hogy az azokról rendelkezésbe az összes törvényhozás nem boesátkozott, s így azokra nekik teljes szabadságu működési kört engedett.“ Ez azon alapelv és kulcs, melyre egész okoskodásomat építettem; ha ez hibásnak mutatattik s megczáfoltatik, természetesen minden további állításom helytelen; ellenkező esetben mindazáltal hitelt követlek. Nézzük tehát a kérdéses municipális jogokat ezen alapelvi szempontból:

Politikai felosztás. Hajdan azon részeket leginkább patriarchalis modorban zupának igazgatták, sőt constitutionalis életet is élvén, a helységek öregeiből álló országgyűléseket is tartottak, melyek egyikében Crescimír királyokat agyoncsapták! Hogy a rómaiak járna alatt szinte tartattak eféle gyűlések, noha történeti adatokkal Strabo után bebizonyíthatnám, mindazáltal mint ide nem tartozót mellőzöm, csupan a magyar hódítási szakra s azóta történetekre szorítkozom rövid vázlatban. Midőn 1só László királyunk Slavoniát és Croatiát elfoglalta, Farlatius Illiricum sacrum című munkája szerint azokat túlstint meggyékre fosztotta s a magyar megyékhez idomította, s így Katona István által 1193 évből felhozott diplomában már Stephano Comite de Vorosd említtetik, s hogy a megyei szerkezet ott azóta mai napiglan megtartott, senki sem fogja tagadni, miből világos, hogy a politikai rendezésre vonatkozó jogot magának az összes törvényhozás fentartotta.

Egyházi elrendezés. Nem hiszem, hogy történetindós kétségbe vonni merészen, miszerint a zagrabi püspökséget szinte győztes első László királyunk alapította s a kalocsai érsekség alá vetette, mert ezt számtalan oklevél tanusítja. Slavonia már első András idejében a pécsi püspökség alá vala rendelve, mit Radó nádor 1057. évből kelt oklevelé ezen szavai: „ut monasterium meum supra Zavam fluvium, quod multis bellis laboribus cum tota provincia illa sanctae coronae rectificavi, et iterum acquisivi, quia illud monasterium est in parochia sancti Petri Quinqueecclesiensis“ — ezekből látható, hogy azon részek egyházi tekintetben sem rendezhették önmagokat. Azonban a vallás állapotja oly erősség, melyet, mint legfőbb Achillest, szeretnek azon részek magok mellett felhozni tekintsük tehát ezt is elfogultság nélkül; igaz, hogy a protestansok a három tartományban birtok- és hivatal-képeséssel nem bírnak; ámdé ezen türelmetlenség mellettök csak akkor szólhat, ha bebizonyítják, hogy az önmagok és nem az összes törvényhozás rendelte — ugyde épen ellenkezőrül kell meggyőződniök, mert 1687: 23d. t. cikk 1. §nak ezek szavai: „ex benigna suae Mattis annuentia conclusum est, ut in iisdem Dalmatiae, Croatiae et Slavoniae regnis, secundum municipales eorum leges hoc loci confirmatas — soli catholici possessionis bonorum, uti haec tenus, ita in posterum sint capaces,“ — hogy tehát ilyen lényeges határozat közöttük törvényes erejű lehessen, szükséges volt ahoz az összes törvényhozás megegyezése, miből az is természetes következtetés, hogy az összes törvényhozásnak lett volna joga azt meg is tagadni, mert kinek joga van megegyezni, van természetesen annak az ellenkezőre is. — Megerősített ez az 1715: 30d. 5. §, és 125d. t. cikk által, mely utóbbi ekkép szól: „erga iteratas Cleri et memoratorum reliquorum Statuum, praefatorum regnorum Dalmatiae, Croatiae declarationes, sub decursu praesentis diaetae repetitum factas, Sacrae Caesareae et regiae Mattis benigna resolutione, sic et unanimi Statuum et Ordinum consensu atque voto articulus 23: 1687. renovatur et confirmatur, — így tehát ismét szükséges volt ő felsége s a Karok és Rendek megegyezése, azaz a részek indítványozók, a többiek pedig elfogadók voltak. — Az 1723: 86d. t. cikkben ő Felsőgének kegyelmes helybenhagyása, vala-

mint az ő kérelmek említtetik: „pium et salutare eiusmodi petitum attitulata sua Maestate clementissime applacitadante“ — 1741: 46d. t. cikkben előadott hasonló kérelmekre az 1só §ban mondatik: „ex hoc proinde Sacrae regiae Mattis benignissima atque piensissima resolutione, sic et unanimi Statuum et Ordinum consensu et voto Statuta eadem confirmantur.“ Sajnosan megjegyzendő, hogy ezen törvény 2d. §-za által az uraságok protestans gazdatisztek tartásától is eltiltatnak! Az idézett törvények szelleme és szavai csalhatlanul mutatják, hogy e tartományok statutumokat hozhattak ugyan, hanem azoknak kötelező törvényes erőt csak az összes törvényhozás adhatott, sőt mi több, önállólag még arra sem voltak jogosítva, hogy valamely egyházi rendet keblökbe fogadhassanak, mert a jezuitáknak azon tartományokba boesáttatásuk szinte az 1687: 20d. t. cikk által engedtetett meg.

Kormányzás. Minő központi kormány volt hajdan ezen tartományokban? a történetírás köréhez tartozik. Mult században M. Theresia alatt törvényen kívül felállított ugyan azon részekre egy különös királyi helytartó-tanács, mely azonban nem sokára eltöröltetett s később, nevezetesen 1790: 58d. t. cz. által rendeltetett, hogy jövőre azon tartományok a magyar kir. helytartó-tanácsból kapják az utasításokat s intézvényeket; hogy pedig ez czélszerűbben történhessék, annál azon részek egyedei is alkalmaztatni rendeltettek. Nagy tekintetet érdemel ezen törvény vége, melyben mondatik, hogy ezen tartományok municipális jogai egyébként sértetlenül maradjanak s azok ő felsége engedelméből tartandó tartományi gyűléseken tárgyalassanak, miből logice az következik, hogy azon jogok, melyeket a m. k. helytartó-tanács törvényesen gyakorol, azon tartományi gyűlés tárgyai csak annyiban lehetnek, a mennyiben ott készíttetni szokott országgyűlési utasítások előfordulnak, de kötelező erővel nem bírhatnak.

Báni hivatal. Azon részek legfőbb tisztviselője a Bán. Ez is vajjon nem magyar hivatal-e, ki alkotta s ki határozta meg hatáskörét? az 1492: 8d. t. cikk azt rendeli, hogy a horvát-, slavon- és dalmátországi bán magyar legyen; hatáskörét pedig a Corpus jurisban oly sok czikkben találjuk fel, hogy azok elősorolásával fölölseleg tartom a tisztelt olvasót fárasztani; ki e felől nem volna meggyőződve, üsse csak fel a Corpus juris elég hiányos lajstromát, s még ebből is elég bő utasítást fog kaphatni, azoknak szelleméből pedig látandhatja, hogy a bán hatalma szükséghez képest majd tágított majd korlátoztatott, szóval egész hatalma és méltósága törvénykönyveink határozatán gyökeresül.

Törvénykezési eljárás. Hogy azon tartományok, kivéve Dalmátországot, már első László által megyékre osztattak s így a fő és alispáni, ugy szinte a szolgabírói hivatal innét származik, kétséget nem szenved. A legfőbb ítélőszék hajdani szerkezte szinte a történetírás-hoz tartozik, noha törvénykönyveink szerint az szinte azokban lön elintézve, rendezve. A sok közül csak egy példát hozok fel: a 15dik században jónak találtatván, hogy Slavoniába keblezett Zagor megye egész hatóságával együtt eltöröltessék, ez nem számítattott azon részek municipális jogai közé, hanem a magyar országgyűlés 1486: 50d. t. czikke megszüntetvén azt, törvényhatóságát a slavoniai bánra ruházta. — Midőn a mult század elején a magyar törvényszékek új, czélszerűbb alakba átváltoztatottak, ezen intézkedés azon részekre is kiterjesztetett, nevezetesen a mostani bán tábla az 1723: 27d. t. cikk által létesítetett, a főlebbezés pedig leginkább az 1729: 31d. t. cz. által szabályoztatott. Újabb időkben is az ezen tartományokra kötelező váltótörvény vajjon hol alkottattott? — a magyar országgyűlésen.

Adó- s urhéri rendezés. Gondolom minden hosszu vitakozás, értekezés s bizonyítgatás nélkül is elhiszik a történetkél fogva, hogy ezen legnagyobb fontosságu tárgyak elintézése azon részek municipális jogaihoz nem tartozik, minthogy ezek elintézése a magyar országgyűlésen történt.

Szükségesnek látok azonban legalább néhány szót a tartományi gyűlésekről is ide igtatni. Vajjon honnan vették azok eredetüket? ki Magyarország diplomájának gyűjteményeit figyelemmel olvassa, tudni fogja, hogy hajdan honunkban nemcsak általános — generalis — hanem részleges — particulares conegregationes regni — országgyűlések is voltak, melyekre csak néhány hatóság vala hivatalos, sőt Zsigmond királyunk idejéből elég számos oklevél ma-

radt fen — olyashaték Fejér Codex diplomaticusában — mellyek szerint illy gyűlésekre egyedül a szabad városok lakosi valának meghíva. Illy részleges gyűlések tartattak tehát azon részek vagy tartományokban is, mellyekről a már fenidézett Parlatus is emlékezik azon megjegyzéssel, hogy az öszszehívásra a királynak vagy hercegnek különös engedelmé vala szükséges, s hogy azokban miúdig a bán elnöklött; — ellenben elég példa van, hogy részleges magyar országgyűlések sokszor a király elnöksége alatt tartattak; az idők és körülmények azonban változván nálunk azon gyűlések megszűntek, holott amott a részekben azokat megtartani jónak találtattak; hogy azonban ennek jogadásra befolyása nem lehet, minden elfogulatlan publicistá átlátandja. Végre nagy tekintetel érdemel azon befolyás is, melyet az öszszes törvényhozás azon részek városainak belügyeire is gyakorolt, így többi közt Körös hajdan két részre volt osztva, mellyek mindegyike különös hatósággal bírt, ezek egybeolvasztása végett az 1659. 103d. t. cz. által országos küldöttség nevezetett; de mivel ez kiküldetésének 1715d. évig sem felelt meg, ezen év 127d. czikke által új küldöttség rendeltetett; továbbá mult század elején Zágráb város tanácsa a községgel öszszeháborodván s három éviglen ez által sok botrány okoztatván, ezen ügy elintézése az 1715. 126d. t. cz. rendeleténél fogva országos küldöttségre bízott, — tehát még illy tárgyak sem tartoztak azon részek municipalis jogaihoz. *)

Az előadottak sommás egybefoglalása s öszszeillesztésekor méltán kérdezhetni, hogy ha már ezen tartományok municipalis jogaihoz a politikai felosztás, egyházi elrendezés, kormányzás, hivatalok szabályozása, törvénykezési eljárás, adó- és urbéri tárgyak, sőt még a városi belügyek sem tartoznak, minő jogok azok, mellyeket municipalis tulajdonságuaknak tarthatni??? erre a józan ész tüstint eszméletben, valamint Verbőczy írásban kellőleg megfelel, hogy tudniillik, valamint a magyar megyéknek van joguk, sőt köteleességük a törvény értelmében s körében statutumokat alkotni, ugy ezen kedvezés söt köteleesség azon részekre is kiterjesztetett, de tüstint hozzá teszi Verbőczy, hogy sem magyar, sem más hatóságnak nincs joga Magyarországnak törvényei ellen bármint is határozni. — Ezen értelemben szükség tehát venni az 1715. 120. s 1790. 50d. t. czikkeket, sőt az előbbiek 4ik §-za világosan mondja, hogy azon statutumok a törvénykezési eljárás javittatását tárgyzazák, — így van ez nálunk is, mert vannak megyék, mellyekben p. o. a büntető eljárás igen üdves szabályok által szabályozva van, holott más némelyekben a gyanu miatt befogott rab is kérdés nélkül több hónapig börtönöztetik, s csak később nyilvánítatják ártatlannak, így tehát a tartományi gyűlés két külön nemű ügyek tárgyalására van felhatalmazva, először mint statutumokat alkotó testület egyedül a törvény körében foghat; ellenben mint országgyűlésre adandó utasításokat készítő gyűlekezet, mint bármely más magyar megye adhat fenálló törvény ellen is utasítást.

Polemizálni ugyan legkisebb szándokom, még sem hagyhatom szó nélkül a budapesti Híradó egyik számában felállított azon nézetet, hogy a követválasztási jog azon részekre nézve szinte municipalis jog! mi által ezen ügy is szövvényes (complicált) ügy még inkább öszszezavartatik, holott azon lap érdemes vezére illy eljárás ellen a pesti gyűlésben igen kikelt. — A követválasztásnak a municipalitással semmi köze, mert van nálunk is számos hatóság, melly követet nem választ, külföld példája szerint pedig láthatjuk, hogy hatóságon kívül is lehet követet választani; hogy nálunk akkor választjuk a követeket, midőn más tárgyakról tanácskozásokra is öszszehívunk, ez nem változtat az elven, mert lehetne gyűlést hirdetni, mellyben egyedül követet választanánk; hogy ezen követeknek szükséges a hatóság pecsétje, ez csak fenálló, de nem a dolog természetéből folyó intézkedés. Reményem hogy az általam felállított elv szerint könnyű lesz azon részek minden egyes követeléseik jogosságát megítélni. R o s t y Z s i g m o n d.

Az erdélyi új szász telepítés. Erdélyi hírlapok után indulva lehetetlen minden honfi polgárnak azon tárgyra figyelmét nem fordítani: miszerint Roth nevű erdélyi szász pap németországbani apostolkodásából visszatérvén, a nevezett hírlapok szerint előbb 10, most pedig újra 90 szász család a nevezett szász pap által elhódítva, utnak indult s jelenen Erdély szűk határai, de annál több és szegényebb lakosi közé. Mi rejlik e szász pap által elhódított szász családok behatása s czélba vett terve alatt, hó-

*) A turopolyaiak pörbeli eljárásáról s főlebbviteléről is az öszszes törvényhozás intézkedett az 1659. 106. lik és 1741. 60d. t. czikkben; az 1723. 92d. pedig szóról szóra ezt rendel: „Nobilitum campi Turopolya, prout et Armalstarum, ac unius sessionis, exemptionis, prerogativas et libertates, in quarum videlicet legitimo ac imperturbato usu praefuissent, et ad praesens usque persistenter, pro renovatis et confirmatis haberi. szerk.

vebb nyomozást érdemel. Nevezett hírlapok azt adják okul: hogy a mezei gazdaság nagyobb előmozdítása végett idéztettek be. Azonban az elérkezett szász családok a mezei gazdaságban nem annyira mint inkább a takács és szövés egyszerű mesterségében jártasok. A törv. oda látszik czélzani, miszerint Erdélyben, jelesen a szász földön a szász nemzet s nyelv gyarapodhassék. — Mi pedig Erdélynek népességét illeti, az jelen állapota s körülményeihez mérve néhol talán már igen is sok elannyira, hogy bizonyos adatok után egy □ mérföldre 4 ezer lakos is esik, sőt a székely földön még többre is üt.

Mi a mezei gazdaságot illeti, Erdély mostani szász lakosai elég szorgalmat fejtenek ki, mit leginkább a buja föld áldással tetéz. A székelyek is minden hadi s határrői foglalatosságai mellett igen szorgalmasan művelik kevés sovány földjüket, mert a székely ember vidám gyorsasággal háromszor sőt négyszer is megszántja egy vetés alá, nagy szorgalommal földjét s keze munkája után áldva, néha tele esinos esüre. — Ezen utban levő német szász családok beszedését a nevezett szász pap vajjon mi czélbul eszközölte? Hiszen a szász földnek illy emberekre nincs szüksége sem gazdaság-gyarapításra, sem pedig takács szövőegyek szaporítása végett, mert minden szász helységben vannak illy takács és szövő szászok már is, sőt Feketehalomban 200 takács van, a városokban pedig mint Brassóban, Szegbenben, Megyesen, Segesváron, Beszterezén, Szászrégenben, Szászsebesben s at. vannak mindenféle mesterebbek, így szorgalmas mezei gazdák is. — Így tehát sem mezei gazdaság-előmozdítás, sem mesterség-gyarapítás végett nem szükségesek sem a már megérkezett sem pedig az ezután érkezendő családok. — Egy család neve alatt többben is jöhetnek, mint a mult évben érkezett szász családokkal. Ezek ivadékiról még remény is alig van, hogy a magyar nemzetiséget, nyelvet, szokásokat megkedveljék és pártolják. Eleven példák erre a mostani erdélyi szászok, kiket 1141 évben II. Gejza hívott be, s legelőször a székelyek által drága véren vett s birt földre letelepített; a székelyek pedig a terméketlen hegyek szűk határai közé szorítottak, hol annyira szaporodtak és szaporodnak, hogy századok óta több székely család kénytelen volt a határos Moldvába átszállongani, kik „Csángó Magyarok“ nevezete alatt ma is elnyomatási suly alatt nemzeti nyelvünk nem kis kárára ottan tengődnek. Több írónk s utazóink ezen moldvai csángó magyarokat rosszul, vagy nem tudásból más tartományból származottaknak tartották s tartják még talán ma is, pedig nagyon esalatkoznak, mert a „Csángó magyarok“ erdélyi törzsökös székely családok ivadéki. Alulírt minden napi tapasztalásból tudja s azért meri állítani: hogy ma is az Erdély szélén levő székelyek földjök s hadi köteleességük. — A székely nemzet a szászok bejövételével kiűz ezen szabad nép maradékosztul szigorúsorsával. Nincs tehát Erdélynek több s idegen szász népfajra, párt-visszavonás és tusakészítő mezei gazdára szüksége — ön kebelbeli szászainak barátságos beszédjük szerint „jó ember a szomszéd, utasítsuk tovább őket.“ Ha eldödeink hajdan gyér népességök miatt nyájias vendégszerető kezet nyújtottak is a beköltözött jövevényeknek, már most elszaporodtunkkal ezt tenniük, önfentartási szükséges ösztön s jövendőnk biztosítása miatt, egész család-csoportokkal nem tanácsos, mert a sok idegen nép a mennyit használt hazánknak, nemzetiségünkön s nyelvünkön annyit ha nem többet esorított s illy tettükkel nem kötvö ki az egy testé olvadást eldödeink, ránk s maradékinkra tömérdek bajt örököltünk, miből kibontakozunk s egy öszszhangzó testé olvadtunk óriási munka, főleg a felbregdelt nemzetiség követelő korszakában. Vannak nekünk rokonink t. i. Erdély hegyei közé szorított tízes székely véreink, valamint moldvai csángó magyar atyánkliai, kiket korunk kívánata nemzetiségünk fenntartása végett is szent köteleességül előnkbe tűz, hogy ezen kétféle rokonink fölőlegét hazánk pusztáin ótalunk szárnayai alá fogadjuk, hogy ne valósodjék rajtok ama jósdalban keseregő szózat: „árvákká lettünk atya nélkül.“ A mai szászok sincsenek vonzalommal nemzetiségünk s nyelvünk iránt, mit az utóbbi erdélyi országgyűlésen legnyúltabban tanusítottak, hogyan tehetni tehát ezt fel a jö-

vevényekről? hiszen Erdélynek más idegen ajku lakosai is p. o. görögök, oláhok, bolgárok, zsidók, czigányok, habár hazájokat feledték is, de nyelvöket, szokásaikat, vallásukat maig fenntartották. Szent kötelesség tehát mind a már megérkezett, mind érkezendő s letelepülendő családokat minden részről kellő figyelemmel kísérni. M i k e S i m o n.

A tiszavölgyi társulat középponti választványának első ülésében gr. Károlyi György ő mélt. elnökle alatt 1846ik év januárhó 30kán jelen voltak: Széchenyi István gr. ő nmlga; másodelnök: Patay József; választványi tagok: gr. Dessewffy Emil, Lónyay Gábor, Lónyay Menyhért, Illésy János, Kovács Lajos, b. Perényi Zsigmond, gr. Szapáry József, Szerencsy István és Vodianer Samu, hol is 1) elnök ő mlga e választványi ülés jegyzőkönyvének vitelére, vál. tag Kovács Lajost szólítván fel, ez általa egész készséggel elfogadtatott s ennek folytában a jegyzőkönyv vitelére a választvány által megbízott. — 2) Fel-szólítja továbbá gr. elnök ő mlga a választványt, hogy mivel a megtörténhető választásig is némely teendői lesznek a középponti választványnak, legalább ideiglen gondoskodnának jegyzőről, ki a rendes jegyző megválasztásáig a középponti választvány megbízásaiban eljárjon. — A választvány azonban ugy vélekedett, hogy mivel a jegyzői hivatalnak sokáig ugy sem halasztható betöltéseig, megbízásai szerfölött terhesek nem leendnek, ideiglen a tollvivő kötelességei kijelölendő választványi tag által pótolttassanak. Mind e mellett szükségesnek látja a középponti választvány, hogy amnyi előlépés már most tétessék, hogy kinek tehetségében s ügy iránti buzgóságában bizodalmat helyezheti, azon egyediségtől szerezzé magának meg a bizonyosságot; vajjon a neki ajánlott hivatali előforduló esetben elfogadja-e? — Minek folytában gr. Széchenyi István ő nmlga ajánlatára, miután a középponti választvány több tagjai ügyesamegyei főjegyző Abonyi Istvánt részint személyes ismértből olly egyednek tartják, kinek mind tehetségeit, mind buzgóságát, mind ez ügyben érdekltségét, állását és öszszekötteléseit tekintve, leginkább vélik ezen hivatásra méltónak közakarattal — választványi tag b. Perényi Zsigmond megkérte, hogy közöljén tülemlített megyéjebeli főjegyző Abonyi István a középponti választvány meghagyatából a betöltendő hivatal föltételeit, szerezzén a felől tudomást: vajjon a kijelölt egyed ezen hivatalt a meghatározott föltételek alatt elfogadhatja-e?

3) Szóba hoztatván a jegyzőkönyv és szerződvény, ugy aláírási ívek nyomtatására s egyéb lehető előleges költségek fődözésére megkivántató pénz, vál. tag Vodianer Samu azon ajánlatot tevő, hogy míg az egész ügy életbe lép s kellő tőkével ellátva leend, az előleges költségekre megkivántató pénzt megtérítést mellett előlegezi, — az ajánlat köszönettel elfogadtatott.

4) A tiszavölgyi társulat jegyzőkönyvének s a szerződvényi és aláírási irományok kinyomatására határozottat: a) nyomassék ki a szerződvény 500 példányban az aláírási ívek homlokára. Minden aláírási ív számmal leszen ellátandó s gr. Széchenyi István ő nmlga megkérte, hogy minden ívet saját nevének följegyzésével hitelesítsen. Ezen aláírási ívek jegyzék mellett kiosztatván annak idejében pontosan számba veendők lesznek. b) A középponti választvány a tiszavölgyi társulat ügyeinek minél nagyobb nyilvánosságot ohajtván a közelebbi ülések jegyzőkönyvét a szerződvényvel és aláírással ellátva kinyomatja, a példányok számát az alábbi czéloknek megfelelő mennyiségben határozza el: Küldessék meg ugyanis elnök ő mlga által a kinyomatott jegyzőkönyv és szerződvény. 1) Minden hazai hatóságnak különbség nélkül. 2) A hazai négy politikai hírlap s a Hétlap szerkesztőségének annyi példányban, mennyi szükség, hogy minden előfizetőiket elláthassák vele. Végre 3) 2000 példány a középponti választvány, vidéki társulatok, sőt egy része a könyvtárak számára is a végett, hogy ezen uton is megkapható legyen. Ezek után a választványi ülés berekesztetett.

Borsodmegyei tisztválasztó gyűlése. Miszkolcz január 31kén. Végkére mégis esend lett megyénkben, az érdek, melly lázas ingerültségben tartá a kedélyeket, megszűnt. Tisztválasztásunknak vége, melly f. hó 26. és 27. en tartott megyekormányzó Szathmári. Király Józ. ur elnökle alatt. E két napon ismét, mint mindig, diadalát ünneplé a megyei értelmiség, annál teljesbet, annál nagyobb szerűt, mennyivel inkább fel valának ellene zaklatva, felhasználva mind azon fegyverek, mellyek nemtelen kebelben csak foganszhatnak, hogy a megyei béke sirját megássák, aljas bujtogatás, rágalom, vesztegetés, erőszakoskodás; — de vesünk fátyolt a multakra s térjünk az eredvény leírására. A kellemetlen idő s iszonyu sár daczára is a választók száma többre ment 6 ezernél, minőre még Borsod évkönyvei nem emlékeznek, fejér tollas és zöldágasokra oszolva, katon-

*) Minthogy a Jelenkor a jegyzőkönyvet közölte már, fölőleg lenne a jegyzőkönyvnek oda mellékeltetése. Szerk.

ság is volt föllátva gyalog és lovas, de a példás rendet's békét, mely a két párt közt minden legkisebb tetlegességet, vagy összeütközést elkerültetett, nem ennek, hanem azon erély's türelemnek köszönhetjük, mellyel a' tulnyomó erejű fejtollas rész vezérei a' esendet fentartani's minden netán fejledező házsártosságot még esirájában elfojtani ügyekeztek; millenek közé számíthatjuk a' könnyen szomorú következtetésűvé válhatott 's a' 19ik század műveltségét megpirító azon inquisitorságot, mellyel a' zöld ágakok a' nememeseknek vagy kétséges nememeseknek állítottak az ellenrészből kiszemelni kezdették, miket a' repressaliák hamar megszüntettek. — A' választást előleges tanácskozás előzé meg kormányzó elnöklet alatt f. hó 25én, mellyben több éretlen kifakadás ellenére, a' többség, külmegei köztiszteletű küldöttek, 's köztük a' genialis Kazinczy Gábor lelkes szónoklata után elvül állított fel, hogy bármily plausibilis ürügyek alatt a' kijelölésből kihagyással leszorítani, kivált ennire kifejezett pártok és ingerültség idején, valamely párt kedveljét a' küzdési térről, méltánytalanság lenne 's a' békéltenség magvának további tenyésztése. A' választás maga 26kán reggeli 8 órától délutáni 5 óráig folyt, még pedig nem titkos szavazás után, mert azt a' küldöttek mint impracticabilist amugy brevi manu félretették, hanem nyilvánosan (úgy is kiki pártja jelét süvegén hordozá) még pedig csak az első alispánra. Nagyszerű látvány volt a' megyeház terén a' szavazásról kijött 's a' tért ellepte nemesség ezereit látni több mint 60 szebbnél szebb zászlóival 's a' széltől lengetett fejr tollakkal, míg az egész élénk kép rájárat a' házak széléire, ablakaira, állásaira szorult számtalan néző fejtenger alkotá. A' szavazásnak 6 óra felé lön vége, 's addig fogyhatlan türelemmel vára győzelem előérzetében a' fejtollas rész, míg a' megyeház kapujai kinyílnak 's akkor önzöllött be a' választóereg 's megtudók az eredményt, mikép Szepessy László eddigi szeretett első alispánunk majd 3700 szóval 2400 ellenében 's így 1300 szótöbbséggel ujjal választott meg, sürgötek még a' RR. hogy malispánul a' győztes fél másik jelöltjét Szemere Bertalan a' szűnni nem akaró felkiáltás csalhatlan eriteriuma 's a' közbizodalom osztalán nyilvánulása után még az nap mondaná ki ő mlga, de az idő késősége miatt ő mlga azt másnapra halasztá. A' szavazás illy hosszúra nyúltát leginkább K.A. és M. J. K. küldötségi tagok indiscret captiositásának köszönhetők, kik mint értesültünk, teljes önkényvel utasítanak el sokat, kinek joga volt 's hosszasan és egyenkint vallatták a' szavazók tán még dedósók donationalisának ezimje iránt is, mi nélkülözött ismérteik szükséges bővítésére érdekes lehetett, de a' választók ezereinek csak türelme fogyasztására 's boszantására szolgált. Másnap felkiáltás után másod alispánunk országszerte tisztelt Szemere Bertalan 's utána 40 tisztviselő választott, 's a' conferentia elvétől eltérést csak a' középponti szolgabírósnál tapasztaltuk, hol az általános akarat-nyilvánítást kijelölés alapjául nem vevé ő mlga; harmadnap a' tisztviselői hivatalnokok's egyéb megerősítői való tisztviselők nevezettek, 4ik nap pedig a' kül és belmegeiekből a' t. bírák elkezdett kinevezését folytatá ő mlga, 's most már e' diszes kar egy egész sereggel szaporodott, 's köztük sok jeles acquisitionnak örvendhetünk, de a' belmegeiek codájáról sajonnal kelle észrevennünk, hogy nem a' papir, hanem a' vas kora századunk. — Az eseménydús napok után az előbbi ingerültséghez mérve megynk mintha hangját vesztette volna 's ennek talán az általános rekedtség oka, (nb. a' toroktértem) előbb tehát esend, majd béke 's miután az eddigi többség, melly az értelmiség általános képviselője, újra megszilárdult, ismét a' viszakívánt szép idők reménylhetők. — A' tisztikar megválasztott, kinevezett vagy megerősített névsora köv.: Első alisp. négyesi Szepessy László; másod: Szemere Bertalan; főjegyző: Rác János; Iső aljegyző: Okolicsányi Emanuel, főjegyzői czímmel; 2d. Teóréok Sándor, 3d. Somogyi László; tiszt. Bene Imre főjegyzői czímmel; Apostol József, Balázs Vilibald, Lónyay Ferencz, ifj. Miklós Ferencz, Fekete József, Szepessy Kálmán, Okolicsányi Zsigmond, Tóth László, ifj. szathmári Király József; hadi pénztárnok: Gombos Ágoston; házi Dominkovics Lajos; misk. j. fősz. b. Gencsy László; alsz. b. Vadnay Miksa, Visolyi Károly és Kolosy Imre; rend. esküttek: Dálnoky László, Bekény Ferencz, Miskolczy Ábrahám 's Eötvös Lajos; tiszt. esk.: Ács Nagy István, poroszlai Nagy Dániel, Dálnoky Károly, Keviczky Ferencz és Kassay Pál. Egri j. fősz. b. Sebe József; alsz. b. Szepessy Ferencz, Kandó Ferencz, Vadnay Bertalan; rend. esk.: Fekete Mihály, Szabó György és Marton Károly; rendszeres: Szathmáry Gábor; tiszt.: Milinkó Sándor és Miskolczy Péter. Szentpéteri j. fősz. b. Ragályi Károly; alsz. b. Fodor Ferencz, Holló Ignác és Vas István; rendszti esk.: Elek László, Csomós Bertalan, Ujházy Károly; rendszeres: Szrogh Lajos; tiszt. esk.: Elek István és Csépanyi Ignác. Szendrei j. fősz. b. Okolicsányi Lajos, alsz. b. Szép Sámuel, Török Sámuel és Szalay Pál; rendszerinti esk.: Marton Péter, Vathay Berthalan és Balogh

Menyhért; rendszeres: Török Pál; tiszt.: Aszalay József és Vecsey Pál; számvévo: Bárány Bertalan; miskolci és egri j. adószedő: Visolyi Dániel; szentpéteri és szendrei j. adószedő: Szalay Mihály; földügyi ügyész: Bakó János; al: Bay Bertalan, Csépanyi Ferdinánd és Bakos Antal; tiszt. ügyészek: Kassay Pál, Szentgyörgyi Eduárd, Mezey Berta, Tóth Mihály, Kis Gyula, Vandra Mihály, Faragó György, Homolya István, Moész Frigyes; levéltárnok: Kis Gábor; sornok: Chyk Mihály; írnokok: Egressy József, kiadó: Szabó Lajos, Mihályi János, Almásy József, Schleklig Berta és Szép Károly; alisp. igató: Ferenczy Sándor; t. ügyész: Faragó György. Csendőrbiztosok: Szathmáry Ignác miskolci járásban, Kiszely József egriben, Kassay Sámuel szentpéteriben, Hubay Sándor szendreiben; katonasági élelmező bizt.: Bozsik István benfoglalkozó, Bódogh Péter állatutazás-kori, Bulyi János benfoglalkozó, Kovács Károly állatutazás-kori, Szócs István benfogl., Schleklig István állatutazás-kori; főorvos: Iső: Kathona Mihály. 2d. Braidsver Benjamin, tiszt. orvosok: Blum Ferencz és Kun Tamás; fősebész: Hagen Ferencz; jár. bel. sebészek: Horváth József miskolci, Panda Ferencz egri, Mlakker Mátyás szentpéteri, Predmerszky Ferencz szendrei; tiszt. Szántay Lajos; barom orvos: Rodriget Ignác; fizetéses mérnök: Szathmáry Pál; tiszt. Lamos József, Kalas Benjamin, Gyurko Mihály és Czako Lajos; szül. segít. nök: Veszelay Erszébet, Leszkofszky Zuzanna, Plech Magdolna, Engelthaler Teréz és Buda Tekla. Várnagy: Keeskeméthy ifj. Nagy Ferencz. — S.

Máramarosmegyei közgyűlés 1845diki utolsó évnegyedes közgyűlésünk ha jellemezniünk kellene, méltán lehetne okos gazdához hasonlítani, mert összevetett vállal iparkodának a' megye rendei, fő teendőikül a' nép fenyegető inségtől megmentését, közlekedési utaink czélszerű 's rendszeres elkészítését 's beléltünk rendezését kijelelni, 's e' részben megemlített 's méltánylást érdemel első alispánunknak, megynk belállapotát híven tükröző jelentése, melly különösen büntető eljárásinkra, pénztáraink mibenlétére 's egészségi állapotunkra fordítá figyelmét; 's meg kell vallanunk, hogy az illy jelentések statisztikáinkra nézve nélkülözhetlenek. — Felsőbb intézvények közül említtést érdemel az, melly tisztújításunkat tárgyazó jegyzőkönyvünkre érkezett, mellyben rosztalták, hogy S. E. szolgabíránk ellen a' nevezetes Inkeyféle biztossági munkálat nyomán felsőbb helyről határozott keresetet a' megye nem rendelte meg, holott az a' nevezett egyed kérelmére, még a' tisztújítást megelőzte közgyűlésből nemcsak megrendeltetett, de az ellene lefolyt per már a' t. kir. táblára is felküldetett. A' követválasztási zavarok iránt tettetett kir. biztosi munkálatra is leérkezett a' felsőbb intézvény, szerinte a' szomszéd megyékből alakítandó törvényszéknek Jármly Imre kir. tanácsos és szabolesmegyei volt első alispán nevezetett ki elnökül 's meghagyatuk, hogy az ügyészi hivatal utasítsák a' költségek kérésére 's tudunkra adatik, hogy a' papi egyedek megbüntetésére a' püspöki székek hagyatott meg. Mielőtt a' megye ezen parancs következtében határozná, megkéretett a' nm. helyt. tanács, hogy ezen biztossági munkálat a' vádlottakkal az 1805: 5. t. cz. értelmében közöltessék 's e' végből az alispáni hivatalnak küldessék meg, és hogy az alakítandó törvényszék költségkikerülés végett, e' megyebeli táblabírákból alakítsák. — A' körlevelek közül Pestmegyének és Zágrábnak a' főispáni helyetteseket tárgyazó megkereső levelei küldötséghöz utasítottak, a' pesti körlevél kitételei ellen főispáni helyettesünk, meny nyire abban állítatnék, hogy az illy kinevezések, alkotványunk aláadását eszközöndik, jegyzőkönyvileg óvását nyilvánítá. Szolgabírói összeírás szerint a' megyei szüikölködők számára szükséges 204,556 köből élet, mellynek vételére kívántató öszveg a' már több évtől fogva uralkodott szüikéb termés miatt, marháikból kifogyott lakosink által alighapótolható lesz, ez inség némi enyhítésére aláírás nyilatott 's főispáni helyettesünk 100 p. firtal kezdé meg az aláírást, 's a' begyüldendő öszvegen élet rendeltetett vásároltatni; 's az inség elháríthatása végett, állandó választvány nevezetett ki 2od alispáni elnöklet alatt; ingyen azonban adózóink közül senki sem foghat segedelmiünkben részesülni, hanem különösen az így nyert kölesön, közutak melletti nap-számokkal lesz leszolgálandó 's a' verchovinai járás földesurai felszólíttatni rendeltettek, hogy tavasszal jobbágyaikat vétéshez megkívántató zabbal segítsék, mert ha szükség miatt el nem vethetnek, az inség a' következő években szintügy elő fog állani. — Tavasszal megynknak Gallicia- val, Bukovinával és Erdélyvel rendszeres utak általi összeköttetése, azon terv szerínt, mellyet Nádor ó fensége e' megyében utaztakor helyesnek talált, megrendeltetett; 's ennek eszközzése tekintetéből a' nm. helyt. tanács segedelemadás végett határozottat megkerestetni. A' tisztikar szigorú eljárása következtében megszaporodott rajhaim tartása az adózóknak szerfölt terhessé válván, egy kiküldött választvány munkálata következtében minden rab naponként 2 iteze tengeri lisztet kap, mellyből ók megynk lakosai előtt olly

igen isméretes tokányt készítenek, e' mellett a' pénztár naponként 18 frt 30 kr. vált. kimél meg, ki hitte volna, hogy a' védegyelet jótékonyasága még a' tömlöczök rejtekébe is elhasson? mert mellesleg jegyzem meg, hogy rajhainkra nézve az eddig adott gabonakereset csakugyan külföldi szernek tekinthetni. A' felsőbb parancs következtében a' közbiztiszviselőnk tetemesen megvéreztek, 's egy nagyobb kiterjedésű város állatok lett lázas állapotbai hozatása miatt kevésben mult, hogy igen sok emberélet áldozatul nem esett, azért a' katonákat megbüntettetni kértük. Egyébiránt egész háromheti gyűlésünk esendes volt 's nálunk a' legnagyobb illedelem 's egyetértés uralkodik. — Szöllősi Balázs.

Ungl évnegyedes közgyűlés. A' mint eleve ki vala tűzve f. e. jan. 26kán az ungi karok és rendek egyeteme együtt volt, 's rettentő ügy, mellyel gyűlésünk első napját megkezdők! t. i. Sch. nevű, állítólag gyilkosgyújtogató (Mordbrenner) ügyével, mellyre nézve az igazság legfelsőbb kiszolgáltatója, felséges urunk és királyunk nevében parancsoltatik, hogy bizonyos körülményekre fölvilágosítás adassék. Azt mondják, hogy említett Sch. egy héber társát, régi boszszu-forralásból, maga dús gazdag lévén, pénzen fogadott egyedek által, esővavetással fölperzseltette; minek nyomán ezen héber társát földig rontotta, 's lb. Mondják, hogy a' lánvgészbe borult szeszgyárban 13 élő ember éjjeli álomba merülve poht, kétségen kívül a' dühöngő elemnek martalécul esendők, ha említett héber hasznobérlő föl nem ébred 's a' mélyen elszenderülteket az ablakokon tett dorongesapások- vagy dörömbözésekkel föl nem riasztja! Ha mind ezek valósnának, van é kébel, melly ne kíváná a' gyilkos-gyújtogatónak bünhődését 's a' nyomorult kárvalottnak a' roppant gazdag vakmerő javaiból kármentesítettését? — Ugo esa ygye levele is érdekes volt, melly a' lócsiszárok ellen ovószereket közlött velünk; többi közt a' méneknek bizonyítványok melletti adás-vevését. H. A. főjegyző erre megjegyzé, miként illy szellemű határozat nálunk is létezik. Azonban két ügyet vitattak legnagyobb élénkséggel, egyik a' pesti levél a' horvátországi tavároka nézve, másik pedig a' gyógyszereszek és adózók tekintetéből az orvosságok kiszolgáltatására nézve. A' horvátországi ügyet illetőleg P. A. elnök-alispán a' panaszt választványra bizatandónak vélte. H. S. kir. tan. előre bocsátván, hogy a' pesti levél sok illellen kifejezéssel van fogalmazva, egyébiránt nemzetiségre nézve ő is lát sérelmet Horvátországban; mert követei latin nyelven beszéltek országgyűlésünkön, 's ezt rosztalja. De jelen panasz, ugymond, óket sújja, nem minket, azért abba ne bocsátkozzunk, annyival inkább, hogy vele csak gyenge oldalunkat áruljuk el, a' mennyiben rajta nem segíthetünk, szinte választványra szavaz. Szt. Zs. lb. ellenben pártolja, mert külön helyt. tanácsot is kérnek. B. Zs. sokba tett, ugymond, a' kapcsolat, 's most olly könnyen tépné el Horvátország? szónok ugyan e' kapcsolot országnak nem polgára, de vallása miatt, fájdalom! azzá sem lehet, mert neki jószágot a' törvény bírti annak földjén nem enged. De dicsőült Leopold koronás fedelmünk leirata szerint neki is competit jus vocis publicae, 's ezzel ő is élni akar, 's kívánja, hogy bizuk választványra e' panaszt, e' fölött még terjeszszük föl felséges urunknak is, mert ha száz utat tudna is szónok e' sérelem orvoslására, mind a' százat megragadná! P. A. e. alisp. emlékezzünk az országgyűlésre, hol efféle tulságos módok olly nagy ingerültséget születtek, azt hát ne neveljük, ne írjunk föl, hanem bizuk választványra, 's a' törvény majd tehet ellene. P. J. kam. ügyész: mi az ingerültséget azóta is növesztettük, midőn viszaküldék több megynk a' horvát megyék latin leveleit, holott a' törvény nekik ezt világosan megengedte, ismérjük meg a' hibát magunkban is. Szónok véleménye, hogy a' turopolyai nemeselek fejenként szavazva, le-szavaznák egész Horvátországot, és így Turopolya annyi, vagy még több fogna lenni, mint egész Horvátország 's ez abnormis állapot lenne; egyébiránt szónok aggodalmat a' kérdéses mozgalmakban nem talál, mert a' horvátok fölünk nem szakadhatnak el, szónok szerint az ungi KK. és RR. a' kapcsol iránt élénkebb figyelemmel viseltetnek, mint a' pestiek, mert hisz ók már ellenkezőt is indítványoztak! ne lésünk, ugymond, rémeket a' mostani pesti levél nyomán, sőt még abban se, ha a' horvátok magoknak saját helytartótanácsot kérnek, mert ók illyennel már régiebb időkben is bírtak, mi a' kapcsolnak semmit sem ártott, szónok választványra szavaz. Th. I. táblabíró az elnököt megtámadja, fájdalomát nyilvánítván, hogy épen elnök az, ki fölírni nem kíván, azért nyilván kimondja szónok, hogy föl kell jajdulni 's urunk királyunkat kérni, hogy törvény, méltányosság és jogszerűség terén állva, az egy élő igazságot kövessék; szónok szerint Horvátország municipium lévén, miután szinte a' municipium nem egyéb, mint törvényhatóság, kérjük meg ó felségét, hogy illy törvényhatóságnak törvényhozói jogbitorlást ne engedjen. Azután P. I. kam. ügy. felé fordulva, magasztaltsággal kérdé tőle:

ha vajjon nem lát ó a pesti levélben rémeket akkor, midőn már Moldyában megülették ünnepelesen a moszka nemzetiséget? szónok fölrás mellett szavaz, mert a kérdéses panaszban országos sérelmet lát, a mennyiben Horvátország még László és Kálmán királyaink alatt kapcsolattott az anyaországhoz, és így szárazok által szentesített törvényink vannak megtapodva, alkotmányunk megtámadva, s mind ez rólunk, nélkülünk történik, kell ó ennél nagyobb sérelem? P. A. alkotmányos módot követel, és így jelen kérdést országgyűlésileg tárgyalatni kívánván, ismét a választványt sürgeti. Egyébiránt Horvátország és más törvényhatóságok municipalitásai között nagy különbséget lát, s úgy látszik, hogy Horvátországot egyes magyar megyékkel parificalni tulság lenne, minthogy Horvátországnak külön bánási táblája van, mellyhez pöreib föllebbvitelnek, s hajdan különös helytartó tanácsa is volt. P. J. alkotmányos tekintetben többségnek kell határozni, már pedig jelen kérdésben Horvátországnak nagy kevesebbsége lép föl, t. i. Turopolya és Zágráb, azért fölrásra nem szavaz. O. G. tiszt. főügyész az előtte mondotakat öszszefoglalva, előtte, úgymond, nem az ily, de a latin nyelv az alkotmányos, a mit első alispánunk felhozott József császár idejéből, az egészen más, mert akkor az egész alkotmány megrendített. Egyébiránt municipium szerinte is csak törvényhatóság s ó is a választványon fölül még fölrást is javasol. H. S. K. T. anomaliákat lát a horvátországi törvényekben, mert ott némelyek követet is küldenek a tartományi gyűlésre, és hozzá magok is személyesen föllépni és szavazni kívánnak, de az ingerültségre megjegyzi, miképen azt bennünk magok a horvát utasítások okozták és választványra szavaz. Id. H. G. f. sz. b. azt hiszi és vallja, mit B. Zs. th. oly szivrehatólag elősorolt s választványt kíván. L. J. municipalis jogai vannak Horvátországnak, úgymond, és a tartományi gyűlés elrendezése oda tartozik, azért első alispán szavaz. Ny. Kr. P. J. k. ügyésznek felelve megjegyzi: miként a többséget nem lázas, de normalis állapotban kell érteni és fölrásra szavaz. Ly. J. főesperes: ha valamely idegen hallanó a pesti levelet, hajlandó lenne hinni, miké az intézők velünk tervileg ellenes állapotba tették magokat s egyéb gondjok sínes, mint minket magyarokat bosszantani, holott látjuk, miként a kormány a nemzet kívánatinak engedve mindent teljesít, mi a haza közjávára szükség, igaz, úgymond, hogy jelen pesti levéltől elragadtatva, lehetne sok virágos beszédet öszszetűzni s ó felségéhez fölrást intézni, mellyen a notaria cifra stylikta hozzájárultával nem keveset segíthetne, de szónok mind ezt szükségtelennek látva szinte választványra szavaz. B. K. t. alügyész megjegyzi, miként H. S. nem jól mondá, hogy a horvátországi jelen zavarokhoz, mint a magyar országgyűlésen kívül esőkhöz semmi közünk; mert Horvátország velünk az alkotmány kapcsánál fogva igen egy, s miután jelen esetben Horvátország az 1791: 12k t. cz. ellenére igazgattatik, szónok a kérdéses panaszban sérelmet lát és fölrást sürget. B. Zs. Kraszna, Középszolnok és Kővár vissza nem kapcsolattak, pedig ígértetett! szónok tehát jelen esetben kormányi örökösre nem igen támaszkodik s a jelen sérelmet, valamennyi ut mód van, mindeniken orvosoltatni kívánná, azért fölrást akar, s megjegyzi, miként anomaliák nálunk is vannak, mert a fő RR. országos követeket is küldenek és azon felül magok is személyesen tanácskoznak és szavaznak. Eredvény lón, hogy a felírás másnap a jegyzőkönyvi hitelesítéskor fölolvastattott. Mi a gyógyszerek illeti, számos mellette s ellene keletkezett nyilatkozat után meglehetősen többséggel határozatott: hogy a rabokat s koldusokat kivéve ezental az adófizetőknek ingyen gyógyszernek ne szolgáltatassanak; mihez levelező azért nem járult, mivel a megye utóbbi közgyűlésében a bajt abban látta gyökerezni, hogy orvosaink árszabási könyvekkel ellátva nem levén, orvosi rendeléseikről ki nem nézhetik: melyek a jutányosabb gyógyszerek? s e végre a nevezett árszabási könyveket már meg is hozattuk. De különben is a jelen drágaság idejében a szegény adófizető népet e jótékonyaságból kizáratni alulirt czélirányosnak nem látta. — Szönyegre került még bizonyos hatalomkar-rendelés is, mire sokan oda nyilatkoztak, hogy szóbeli perben (mert erről volt kérdés) minden további vitálás nélkül ki kell mondani, hogy casus legis, s a hatalomkart megrendelni, mások ismét az egész ügyfolyamot egész terjedelmében megvizsgálni kívánták. Alulirt mind kettőben tulságot látva a megyének eddigi gyakorlatát helyeslé, miszerint határozatai egyik s másik tulságot kikerülve, úgy hangzottak, hogy a hatalomkar a törvény értelmében és az adós javára (t. i. servatis de jure servandis) megrendeltek, s a megye eddigi határozata mellett megmaradt. A szolgabírák jelentéseiben bizonyos csavargók fölkeresésére nézve feltűnő az, miként jelentéseik rendszerint így hangzanak: ez s ez sz. bíró jelenti, miképen a kérdéses egyed járásában nem tállatták. — Nem lesz érdektelen azokra nézve, kik a magyar nemzetiségnek örülnek, megemlítnem, miként e napokban

a munkási megye kispapjai a keresztyén erények egyik fölkenijének Zombory János kanonok s papnevelő intézetigazgatójának név- és születés-napját egészen magyar szeltemben ünnepelték, valóban szivreható volt hallani a lelkes fiatalság szív és magyar szellem-kisérte gördülékeny szónoklati s meglepő szíves gyermekded üdvözléteit, mellyek az igazgatóhoz, mint gondteljes apához valának intézve. Reánk e szavak annyival kellemesebben hatottak, mert mindnyájan tisztán meg valánk győződve, hogy a nevezett urhoz intézett hálás szónoklatok ösztintek s némileg a legkedvezőbb körülménynek valának viszhangjai, a szónoklatokat követte elragadó magyar zenés karének az említett munkási kispapok által a nap hőse tisztelgetés előadva, azután következett vidor társalgás, mellyben számos kitűnő tekintély vón részt s mind ezt magyar szeltemben rendezett lakoma követte. — Zombory Leopold.

Pestmegye rendkívüli közgyűlés. folytat.

Ez indítvány után K. F. th. a z indítványt mint olyat, melly a mostani körülményeket tekintve, leginkább megfelel a megye ohajtásának, egészben pártolja; egyébként pedig szónokot fájdalom fogja el minden oly eredményen, mellynél a nemzetnek egyegy szokás- vagy törvény-biztosított joga kockázattal; mind ez békére s bizodalomra nem vezet. Szónok visszatekintvén a nemzet politikai muljára s ezt a jelen fejleményekig figyelmes megfontolással kísérve, nem tudja: feledékből vagy következetlenségéből származik e a gyakori öszszetűközés? említi az 1823. biztosok eljárását, melly zavart s elégtelenséget támasztott; említi az 1825ki o. gyűlési kiengesztelődést, úgy szinte az ekkori o. gyűlésen a kormány hozzájárultával történt választványok kinevezetését a kereskedés s egyéb országos kérdések s munkák előleges kidolgozására. Ezeknél fogva már 18 év előtt belégyezett a kormány nemcsak e nemzet haladási indulójába, hanem erre alkalmas is adott. Az 1837/8 országgyűlésen már szabadabban mozoghattak a honatyák, mert a defensiv tőről, hol szünteleni örökösben valának munkálkodni kénytelenek, a reform kívánatos mezejére szállhattának, mit 1840ben is folytattak. Az 1841/2 ki országgyűlést pedig oly loyális előterjesztések nyiták meg, minők a legelfogultabb conservativet is, ha t. i. ez egyszersmind nem megesőkönösült stabilista, a hon haladása feletti tudat s az által — hogy e téren a kormány a nemzettel karöltve menni nemcsak kész, hanem akar is, a legöszintébb örömmérmelkekre faksztá; és mi lett az eredmény? 13 törvény, de ezek sem egészek; azon munkálatok pedig, mellyek kir. felszólításnál fogva nagy szorgalommal és jeles statustapintattal szerkesztettek s az alsó tábla által megvitatás után nagy többséggel elfogadtattak, a felső táblán hajótörést szenvedtek, s a nélkül hogy a megyék megtudhatták volna: vajjon mit mond ezekre a felség? Eloszlatott a hongyülés; a közigazgatás oly ágairól, mellyekről csak egyetemes törvényhozás intézkedhetik, p. o. a megyei kormányzásra nézve új egyoldalú rendszer rögtönözöttetett a sok főisp. helyettes-nevezés által; pedig ezt, mivel coordinationalis tárgy, országgyűlésen szükség elintézni annál inkább, mivel e rendszer felállítása s foganatosításában sérül a donatio szentsége is, mert miként a bírtok, úgy a főisp. hivatal is kir. adományozási természettel bír; midőn tehát a megyei főispánok törvényes ok, per és ítélet nélkül hivatalukból elmozdítottak, ekkor a donatio rövidséget szenved, mi csak-ugyan méltó ok aggodalomra a törvények jövendő sanctiója miatt is, mert ily ünnepelesítések csak a valóságos főispánokról tételhetik törvényink értelmében említés. — Szónok közbeszédi szójáttékkal is élt kitérés közben; említvén hogy hajdan három fától iszonyodott a magyar. Végre a körlevelekre nézve megjegyzi: miképen a Pestmegye küldöttsége által az uralkodó ház főhgyeinek átnyújtott memorandum is csatolassék bővebb értesítés végett; K. L. th. urad pedig felszólít: közölné a rendekkel felolvasás által azon cikket, mellyet a horvát ügyben írt, de közöltetése nem engedtetett meg. Erre Ny. P. másodalispán bár jól tudja: hogy a fejdelem is ember, azért mégis vallásában s adott szavában soha sem kétkedett. De mivel mi alkotmányos nemzet vagyunk, azért igazgattatási ügyeinkben mindenek felett biztosításra van szükségünk. Szónok nem helyeslé a szönyegen forgó tárgy elnevezetését, mert az nem horvát ügy, miként mondatik, hanem magyarországi közös érdek, azért hol amaz ősi törvényes kapocs, melly a két országot egygyé köti, s melly a két ország megyéit s népet azon alkotmány védpaizsa alá helyzi, megtámadtatik, ott magyar és horvát egyiránt van megtámadva s öszlönöztetve arra, hogy jogai mellett szót emeljen. Szónok kiemlé a leirat, bizalom és nyugalom kitételeit, s mindkettőnek kívánatlása vagy esökkenése okait elemezé. Hogy a helytanács is neheztel, ezt szónok onnét magyarázhatja, mert a kancellaria rosszszája a megye eljárását. Ha jogi szempontból veszi szónok a szönyegen forgó kérdést, oda nyilatkozik, miszerint a nm. helytanácsnak Magyarországnak csak kötelese-

segei vannak, mert a helytanács csak közbenjáró a kormány és nemzet közt. Ha tovább szónok a történet évkönyveibe tekint, ott nem talál oly esetet, hogy egész nemzet ásta volna alá a trónt; hanem olyat igen is, még pedig több esetet, hol a nemzet az aláasott trón jogait önfeláldoztával is visszaállítá, megmenté. Mi a küldöttség eljárását és a memorandumot illeti, ezzel szónok teljesen meg van elégedve. A nm. kancellaria visszaküldé ugyan a memorandumot, de mint annak külsejéről láthatni, megrongyolva, mit nyilvános jelöl vehetni annak, hogy a kikhez intézve volt, elolvásák azt s így Pestmegye rendének a jelen ügy feletti nézete tudomásukra jött; melly körülményen szónok csak örvendhet. Azon kérdésre: ha vajjon sérelem a Pestmegye küldöttségének legfelsőbb helyeni el nem fogadtatása? szónok igenmel felel, mert van törvényünk, melly a hatóságoknak megengedi a fejdelemhez küldöttséggel járulhatást, minő az 1186: 6id. és van törvényünk, melly a hatóságok küldöttségét a fejdelem által kihallgattatandóknak rendeli, ilyen az 1790: 12d., mivel pedig a küldöttség ezen törvények ellenére kihallgattatást nem nyert, országgyűlési sérelmül ezt következetesen jegyezhetni fel. A küldöttség memorandumát a megyének akarja ismértetni s pártolja az indítványt egész kiterjedésében; minthogy pedig a k. k. leirat nem a megye fölterjesztésére, hanem főispán-helyettes ur magány-levélére kelt, nehogy hasonló eljárással a megye lassanként ügyei s határozatainak törvényes alakbani előterjesztésétől elűtessék, főisp. helyettes ó méltóságának magány-utu fölterjesztése ellen nyilvános óvást indítványoz s ezt jegyzőkönyvben megemlíttetni kéri. Főisp. helyettes ó mélt. ezen óvásra megjegyzi, miképen ó a nov. 12kei megyei határozat fölterjesztését felsőbb helyről felszólításnál fogva tette s ekkor sem mást, mint a rendek hiteles jegyzőkönyvének kivonatát. H. B. az indítvány pártolása mellett több okot s egyedi nézetet sorolt elé, de mellyek a folytonos zaj s a hallgatóságnak szorongás és rendkívüli hőség-okozta nyugtalansága miatt nem valának fejlegyezhetők. — B. B. P. a jelen volt conservativék e nap első szónoka mindjárt fölkeltekor zajjal fogadtatván a küldöttség el nem fogadtatását sérelemnek nem isméri; eljárását pedig helyteleníti, mert mihelyt az ország főkancellárja által tudtál adattott: hogy ó felségénél kihallgattatást nem nyerend, köteleessége lett volna minden további kísérlet nélkül, mire küldötől felhatalmazva nem volt, visszatérni. Ezen eljárásban szónok megütközött főleg azon, hogy magyar törvényhatóság küldöttsége német nyelvű emlékiratot nyújtott be az uralkodó ház főhercegeinek, mi hogy nem a rdek meghatalmazása és törvényes formák szerint történt, mutatja az, miképen a nm. kancellaria ezen emlékiratot visszaküldötte. Mi miatt az indítvány egyik pontját sem pártolja. R. G. gr. megütközését jelenté ki azon, hogy előtte szolt b. ur nem a dolgon magán, hanem annak külsőjén akad fen. Magyarországnak szabad alkotmány biztosítja a nemzet jogait, itten tehát nem rendeletek, hanem törvények által szűkösség igazgatni; nem hivatkozhatni tehát az 1770ki udvari rendelvényre a küldöttségek ki nem hallgattatása iránt akkor, midőn törvény parancsolja azok elfogadtatását. Pártolja az előtte szoltak indítványát és óvását, kivéve a közvetlen előtte szoltak ellenokoskodását. K. I. nem akart diadalt mosolygani a küldöttség ki nem hallgattatásán; azt a többség nevezé ki a megyei határozatnak ó felségéhez személyesen juttatása végett, szónok pedig a többség akaratát tiszteletben tartja s ezzel sajátját is azonosítani ügyekszik. Ezekből indulva ki a küldöttség eljárását némileg respectálja; de egyes fogásiban olyast is lát, mi az alkotványba ütközik, miellen tehát felszólalni elvbeli köteleessége s meggyőződési feladata. A küldöttség t. i. a kancellár küldöttjétől megértvén, hogy ó felségétől kihallgattatást nem fog nyerni, köteleessége lett volna visszatérni; de mást cselekedett, azt t. i. mire a megye által felhatalmazva nem volt. Kihallgattatást kért a főhgyektől, mint ha ezeknek a magyar alkotvány diplomatikai állást tulajdonitana, a küldöttség ezen lépése a nemzet önállásába is ütközik, mert megbízatás nélkül, mellözve a koronás királyt, mint az ország egyedüli urát — oly akhoz folyamodott, kiknek a törvény oly állást, mellyben a küldöttséggel politikai és diplomatikai érintkezésbe jöhetnek, nem adott. De másodsor felakad még azon is, hogy emlékiratot nyújtott be, holott hasonló lépésre a megye által megbízva nem volt; hozzá téve még azt, hogy ezen emlékiratot idegen vagyis német nyelven szerkeszté akkor, midőn a magyar nyelv törvény által diplomatikai polétra emeltetett s midőn Corpus jurisunkban törvényre hivatkozhatunk, mellynek erejénél fogva a kir. hercegek magyarul tudni kötelesek. Az előtte szolt báró véleményét pártolja. —

B. F. a hallgatóság tömegéből szólalt fel s említe H. Mátyást, még mint kir. herceget, ki a nemzet és Rudolf király közti közbenjárás végett szinte küldöttségileg keres-tetett meg a nemzet által, s hódolt is a közkívánatnak, mi

arra mutat, hogy a kir. hercegeknek van diplomatikai állásuk a korona-öröklési jognál fogva is. T. S. gr. a leirat és intézvényre nézve Ny. P. szerint nyilatkozott. Az indítványt a közben említett ovással együtt mindenestül pártolja s biztosítja a rendeket: hogy habár ez alkalommal a küldöttség, mellynek szóló is egyik tagja volt, megbízatásában az elibe gördített akadályok miatt nem járhatott el, azért mégis annyiszor, mennyiszor a rendek egyediségével parancsolni méltóztatnak, kész annak hódolni. Azután K. L. főudvarmestert szólja ki a conservatív párt mostani felszólalása azon irányára miatt, mellyel a vitatkozást oly ténnyel ügyeskedik vezetni, honnan kétes a viszálytérés főfájás nélkül. Különösnek látszik szóló előtt: hogy a conservatívek, de kiknek conservatív elvök és irányuk kijelentve nincsenek, a főhercegeknek nem tulajdonítanak dipl. állást; szóló e tárgy vitatásába nem akar bocsátkozni s nem folyamodni a jus publicum adataihoz, mellyek a törvényhozás művei s nem a történeti fejleménye, minthogy nálunk a legislatio történeti fejleményekre constitutionális helyzeténél fogva sem figyelhetett, sokszor figyelnie nem is volt szabad; nemkülönben feltűnő szónok előtt a neheztelő párt azon vádja: hogy miért nyújtott a küldöttség németül szerkesztett memorandumot a főhegekhez, miután törvény van arról, hogy ezek magyarul tudni kötelesek? Szónok ezen neheztelésekre megemlíti: mikép úgy a politikának, mint az életnek megvannak saját követelése. A küldöttség főczélját t. i. a fejdelemhez bocsátatást meg nem nyervén igen természetesen találta e végteli közbenjárókul a főhegeket kérni meg nemcsak azért, mert ezek a felség bizalmát bírják, hanem azért is, mert azon ügy, mellyben a küldöttség eljár, őket is illető közös ügy; s hogy igazán megértsék: mi a küldöttség szándéka? ez irányosnak ítélték ezt az előtűk legérthetőbb nyelven tenni; második vádra nézve szeretné szóló azon törvényt olvasni, melly a kir. főhegektől a magyar nyelv-tudást kívánja. — Mi a kir. leiratot illeti, ebben szónok leginkább a bizalom szó megemlítését emeli ki; s erre vonatkozó eljárását a bizodalom kívánó félnek. Szónok többek közt a censurát is említi adatait; egyik párt organumai nyomond minden közölhetnek a haladó párt telteinek gyanusítására, elferdítésére sat. s eszme-láncolatban említi a Budapesti Híradóban megjelent gyanúsító cikket a flumei vasúttársaság ellen, mellyben ez szép kitételekkel csalónak bélyegeztetik; a társaság gyanúsított hitelének visszaállítása végett irt válasz pedig nem valaközölhető, ez okból felszólítja az érintett lap vezér szerkesztőjét felelet-adásra s az indítványt pártolva, a körlevelekbe igtatattani kéri azon adatokat is, mellyek a horvát tartományi ülés eljárása törvénytelenségét földerítik, melly adatok szintenem levén közölhetők, azokat egész terjedelmükben a rendek felszólítására elolvasá. Kifejté még szónok, hogy a horvátországi tartománygyűlés nem törvényhozó, hanem municipális testület, coordinationalis tárgyakba tehát, melly az egyetemes törvényhozás körébe vág, nem avatkozhatik. — Az idő kesőre terjedvén főisp. helyettes az ülés folytatását másnapra halasztá.

Pesmegey Rendeihez a felsége saját neve aláírtával érkezett s majdminden helybeli polit. lapjaink által egész terjedelmében közölt kegyelmes kir. leirat következő tartalma: „Minél ébrenbb figyelemmel örökösünk Magyarországunk jogainak épsége és azon törvényes viszonyoknak, mellyekkel a kapcsolatok részek ahoz csatoltatnak, fenntartása felett, annál váratlanabb volt Előtűnk 1845. nov. 12. tartott közgyűlésteken hozott és főispáni helytartókat által, meghagyásunk folytában, Előnkbe terjesztett azon végzések, melly szerint az 1791. 58. t. cikkely értelmében a kapcsolatok belső viszonyai iránt, ugyanazoknak legközelebb tartott tartománygyűlésekhez adott legfelsőbb rendeletinket, mellyek figyelmeztetve a törvényeknek általunk minden időben szentül megőrzendő sérthetlenségére, csak annak fenntartását tárgyalták, mi a kapcsolatok részek tartománygyűlésein folyton követett gyakorlaton alapultnak ismertetett, mindamellett is nemesak sérelmeknek állítottatok, hanem még azok keletkezését és irányát is, mintha általok a magyar korona egységének felbontására ezéző bármely törekvések előmozdítatnának, vagy a magyar törvényhozási hatalom csorbítottatnék, és az egyedi sarkalatos jogok sérthetlensége veszélyeztetnék — gyanuba venni; ezen végzésekkel eredő felirásoknak királyi székünk elibe terjesztésével pedig — mellözve az illy esetben szükségelt legfelsőbb engedelmünk előleges kikérését — küldöttséget megbízni, más törvényhatóságokat hasonnemű intézkedésekre felhívni s e szerint egyedül általvalóink boldogítására és az ősi alkotmány biztosítására fordított törekvésinket egyoldalú előadások következtében, nemesak magatok félremagyarázni, hanem azok elferdítésével, másokban is alapítatlan aggodalmakat ébreszteni és ingerlő felszólításokat által a kedélyeket azon bizodalomtól és nyugalomtól megfosztani akarni nem általítottatok, melly mindenkor, de főképp a Magyarhon jelen teendőinek dús évszakában a

üdvös előhaladásnak nélkülözhetlen föltételét teszi. Ezért is kir. rendeletinknek általalok vakmerőn tulajdonított, és mind a korona egysége, mind az alkotmányos jogok szentsége iránti hű ragaszkodásunkkal merőn ellenkező irány és értelem bennünk a legméltóbb neheztelésnél egyebet nem gerjeszthetvén, eljárásokat, melly a kedélyek nyugalma s a kormányunk alatt levő népek közli egyetértésnek felháborgatásával, Magyarországunk valódi javának tetleges előmozdítása ellen csak nehézségeket és akadályokat gördít, het, komolyan rosztaljuk, és kir. tekintélyünknek fogva litéket szigorúan intvén, parancsoljuk, miszerint a köztanácsok törvényes határra gondosan ügyelve, legfelsőbb rendeletinknek elmagyarázása által ezeknek mind atyai szándékunkhoz, mind adott kir. szavunk szentségéhez nem férő irányt tulajdonítani szoroson ovakodjatok; és valamint méltán várhattuk volna: hogy az általalok megbízott küldöttség tagjai, miután el nem fogadtatásukról eleve értesítve, sőt annak további szorgalmazásától legfelsőbb meghagyásunknál fogva eltűntek, e részben teendő további lépésektől elálljanak; ugy minékutána ezen egyedek viselkedéséből ellenkezőt valánk tapasztalni kénytelenek, azoknak ezuttal kir. rendelvényink ellen elkövelt engedetlenségeket szigorúan rosztaljuk.“

Budali jótékony nögylet részére mult 1845-ik év folyamában következő jótékony adományok gyűltek: I. f. b. a. n. fömltgu primás Kopácsyúljószef ő hercegségétől 12 erdei ői hasáb- eserfa; Eszterházy hercegtől 10 ői; Eszterházy Miklós gróftól szinte 10 ői; jeni őradalomtól 4 ői; Luczenbacher János fakereskedőtől 8 ői dorong-fa. II. T. e. m. e. s. t. v. e. n. y. e. k. b. e. n. mltgu Brunsvik-Majthényi grófnőtől 7 pozs. mérő ápa-kása, 6 mérő dara, 1 mérő tatárka, 1 mérő lenese, 1 mérő köles, 30 font szalonna, 87 font zsiradék; mltgu Forray-Brunsvik grófnőtől 2 sódar, 42 font szalonna, 1 mérő bab, fél mérő lenese, fél mérő borsó; M. Majthényi Bartakovicsné-től 2 bányó, 6 zsák burgonya, 3 akó bor, 15 font desznózsir; n. Luby tanácsosnőtől 127 font zsir; Birghoffer Ignác husárustól 18 font úrúhus; Orey-Pejaosevich grófnőtől 20 zsák burgonya; Mayer Anna asszonyságtól 75 font liszt és 26 iteze dara. III. B. o. r. b. a. n. Oefner Ferenc polgármester úrtól 1 akó bor; Rösler asszonyságtól 2 akó; Clich úrtól; Vimmer bárótól 1/2; Kisfaludy őrnagytól 1; Mayer és Halmeyer asszonyságtól egy-egy és szedett borban 13 1/2 akó; s ez alkalommal IV. k. é. s. z. p. é. n. z. b. e. n. fentiszelt Oefner polgármester úrtól 12 1/2 30 kr; Cornides őrnagy úrtól 3 ft; Birghoffer Ignác úrtól 36 ft, mind váltóban. Budán, január 5-ikétől üléből. K. ü. l. k. e. y. Henrik nögyleti titkoknak.

Budapesti napló. (Febr. Skán.) Mikép hozhatni az ugynevezett jóféle eselédeteket rendre?ime napi eseményinkből egy példa: egy helybeli vendégfogó hosszabb időre tapasztalván vendégei elegendő száma mellett napjövendelmét esikenni s a pénzkezelő pinczer elleni gyanúját nyilvánítani nem akarván azon esélyes eselédjárt a dolog végére, hogy néhány megjegyzett ezüst huszást adott ismerőseinek, azon kérelemmel, hogy meghatározott időben a rájuk bízott pénz náluk költseék el; az illetők a kifizített időben egymásután megjelentek s tartozásaikat a pinczernek lefizették; — ez és a gazda közt számadásra kerülvén a dolog a pénzszekrényben 4 megjegyzett huszas helyett csak kettő találtatott; ekkor köztük párbeszéd támadt: „hát a másik két huszas hol van?“ „mi-féle két huszas?“ „mit N. és B. ur kezébe adott?“ a kérdezőt habozni kezdett, s hamar melegséget nem találván további kutatás nyomán kísült, hogy a hű eselédnek rendszeren tartalék-pénztára volt, mellyből reggelenként kedvesével a szomszédházban kávézgatott, s holmi apróságokat szokott összevásárolni stb. az esetre előkészített rendőrök e jóravaló sáfárnak egész illedelemmel új szállást ajánlottak, hová akaratlanul is elsétált; addig uszik tők a vizen míg elmerül. — Ezzel kapcsolatban borzasztó esemény híre szárnyal hozzánk Budáról, szárnnyal mert a néhány nap óta folyvást növekvő áradat miatt nem is jöhet biztosan — ott ugyanis egy hiéna-anya magához hasonló fiának oly három fejszevágást csapott fejére, mellyek mindenike halálos. A szerencsétlenség oka rosztal nevelt gyermek kihágásából támadt perpatvar volt. — A napokban egy újdonságírónak oly sötakocszást ajánlottak, mellyből gyalog nehezen érkezhettek volna haza; a felszólított egyed szerencsére beteges és ovakodó volt, s így az irányt mutató szivességekben nem részesülhetett. — Útolt az óra, melly méz-szársonkét kényelmét feloldja; ők ugyanis már az első némbertellettetés szerint a férfiak segítségére levén teremtetve, ezuttal férjeikkel bajban és örömben osztozandnak. Nevezetesen őket illetőleg a hatóság megparancsolá, hogy a mézszárzékben pontosabb rendtartás, főleg pedig a husmérés jövendelmel hibátlan kezelése végett a mézszáros család egy tagja mindig a boltban üljön, már pedig ki tehetné ezt biztosabban a vágószék ura után mint a vágószék asszonya? ez ugyan, ámbár más fővárosokban elég példa van rá, e fővárosinóknak kevesebbé fog tetszeni, de annál helyesebben történik másokra nézve, kik eddig a pénzsámítási tévedéseket eléggé érezték. — Bár nem világhírű is, de legalább a magyar nemzetre nézve örvendetes tüneményt említtünk itt meg: tudniillik egy őriás „Magyar“ készült uszkálni a tengeren nemzeti zászlóthordva feje felett; mert minapi említésünk szerint a magyar kereskedelmi társaság keblében keletkezett eszménél fogva tengeri hajók építésére alakult társaság előleg két hajót készített s az első azon néven bocsátandja világhereskedési színterére; melly tény iparhaladásunk történetében csakugyan említésre s figyelemre méltó. — Nemzeti irodalmukban az idén a mult évvel kapcsolatban a törvény és jogisméretre örvendetes korszak nyílt meg; tavaly több e körben forgó munkát említtünk, most ismét hasonneműt mutatunk be olvasóinknak, és ez: „Elemi magyar közjog, irta Boöthy Zsigmond komárommegyei szolgabíró. Pesten 1846 Emich Gusztáv bizománya.“ Oly m, melly közjogi parlag

mezőnkön nagy hiányt pótol, s mellyet sok midőn közügyekben szabadszólást követel a nélkül hogy a dolgok lényegéről kellő fogalommal bírna, haszonnal forgathat, s minthogy a haza közügyeinek mikénti állását tudni minden honfinak szükséges érdekében fekszik, e néhány ivre terjedő kalauzt bizton megszerezhetik önkölés s jöklatásújkönyvül. Szinte a politikai élet teréről gyűjtött kalász-füzérnek tekinthető azon becses gyűjtemény, mellyet „Statusférfiak és szónokok könyve“ cím alatt Szalay László ismét nagy olvasottságu publicistánk ad ki; miből előleg is 6 füzet ígértetik, s ez az egésznek második füzeté, tartalma: Pitt és Mirabeau (1 rész.) — Regény-irodalmunk is szaporodik; Pálffy Albert „magyar millionair“ regénye megjelent, s mindenütt részvételt fogadtatik, hölgyeink az ifju író által szerzett időtöltés mellett jobban szeretnék milliomasak mint milliomasnék lenni; egyébiránt e gyöngeségük megbocsátható. A szerző jelenleg egy fekete könyvvel foglalkozik, mellyből rózsaszín kedvet szándékozik szép olvasónőji homlokára varázsolni; nehéz feladat kedélyes megfejlesztéssel mindenesetre közrészvétre számíthat. — A jeles szónok s kedves tollu Eötvös J. báró, miután egy magyar érzelmi „falusi jegyző“ t adott az országnak, honunk fejleményével átszótt tört. nagy regényt készít a hajdanbul. Jósika b. tolla is folyvást működik. S társas életünk terében zugalommal forgó Kuthyok sem távozott el a muzikától; „Haza-rejtelmek“ korrajának 4ik füzeté is megjelent, mit tárgyának eredetisége s életszerűségénél fogva bátran ajánlhatunk; az eddigiekből itélve egészséges olvasvány, mint e regény, ritkán jut a magyar olvasónak. — Vigalmi évszavunk annyit örömet szerez hölgyeinknek s hajadoninknak, hogy akármilyen hajók ellen sem jöhet sükeresb gyógyszer, mint péld. mellyet illy Rp. rendel: N. N. társulat tánczvizgalmában N. N. megjeleni tisztelettel kérelik. NB: a gyógyszerrel még bevenni sem kell, hanem csak a családtyának okoz némi fejszajgásokat; mit az illyenkor többnyire kecses-nem édelgése s esdeklése rendszeren elosztat, és van derü meg élvezet minden fénytezeremben. A mult szerdai jogászhál oly népes olly élvezetes volt, miszerint csak azok panaszkodhatnak rosztal mulatságról, kik magyar társaságban szorongani nem szeretnek; egyetlen keringés sem volt, hanem annál több társalgás, körlejtés, meg kellesült esárdás a folyvást működő két banda zenehangjaira egész világos viradüg! s mindenki józanon de azon meggyőződéssel tért haza, hogy bizony dulec est desipere in loco, azaz csak jó tréfa volt még is e kis farsangolás.

A jogász-tánczvizgalmra szerzett zeneművek közt: legnagyobb tetszésben részesült: Rózsavölgyi társalgója és körtáncza; a két Travnyik társalgóji, körtáncza és esárdása, Vissontai Kovács Laci Honderü című négyese sat. — Hír szerint a Balatonra száz ló erejű gőzös építetik, melly „Kisfaludy“ nevet nyerend s nemesak utazási hanem körülm. ugy kívántával vontató-hajóként is szolgálhat mindennemű máhla s portéka-szállításra. 100 ló erő képes dacolni a Balaton bármilyen hajó hullámaival s előlött megfelelni több ezer mázsa teher-bírás s vontatásnak. Ennyi erejű hajó a tenger hullámaival is szembe szállhat. — Gözhajóink f. hó 11-én kezdendik meg járásukat Bécs felé, ha véletlen fagy nem gátlolja s minden páratlan napon folytatandják pályájukat.

Éjszakamerika.

Mikép az Augsb. Allg. Zeitungnak egyik dunamelléki levelezője tudni akarja: „nemesak California, hanem az egész mexicói földbirtok is az éjszakamerikai unióhoz fogna csatlakozni,“ melly általalukulását az összes éjszakai Amerikának egy hatalmas statusszövetségbe, Mexicóban ugymint Washingtonban titkosan előkészítik. — Az újspanyolországi főpártok egyike — a foederatív rendszer hó barátja — már hosszabb idő óta dolgozik e terven Washingtonban s főleg e végett küldetett felhatalmazottul Slydell kapitány Mexicóba.

Portugália.

San Jago szigeten, egyikén a zöld fok szigeteinek, a sárgaláz legmérgebb alakban ütött ki s már számtalan ember lón áldozatává. A kormányzó Boa Vista szigetre menekült. A kiütött kórság következtében Portugália minden kikötőji az ezen tájról érkező hajók elől elzártak, kivéve a lissabonit, mint a mellyen alkalmas kór- és vesztég-ház létezik.

Anglia.

Az angol parlamentet Victoria királynő jan. 22-ikén személyesen nyitotta meg szokásos szertartásokkal. A trónbeszéd tartalma következő: „Mylordok és uraim! Nagy örömemre szolgál önöket ismét parlamentben látni, s így alkalmam van önök segítségére s tanácsával élni. A szövetség s egyéb idegen hatalmasságok Anglia irányában folyvást a legbarátságosb nyilatkozatokat teszik. Örülök azon is, hogy az orosz czár együttműködésével sikerült a porta és a perzsa sach közt régóta fenforgó ellenségeskedéseket legyőzni, s így keleten a békét helyreállítani. A laplatai statusokat több éven át pusztító és vérengző háboruszkodás sanyarja. Minden nemzet kereskedése megsértett ott s olly szokások vétettek gyakorlatba, mellyek jó erkölcsü és mívelt népnél idegenek. A francziák királyával szövöttekve e statusok lecsendesítésén fáradoz. Közelebb mult évben a rabszolgakereskedés elnyomatására Franciaországgal kötött szerződés a két hatalmasság hatatos együttműködésével Afrika partjain azonnal foganatba vétetett. Kivánatom az: hogy e mostani egység s közűnk fenálló egyetértés az emberiség minden érdekeinek s a világbéke-fenntartásnak eszközlője legyen. Sajonnal említem, hogy Anglia és az éjszakamerikai statusok közt fenforgó birtokjogi versengés, habár ismételve alkudozási

tárgy volt is, mindaddig kiegyenlítő nincs. Bizonyosak lehetnek önök, hogy részéről semmiféle intézkedés nem maradandó el, mennyire ez a nemzeti becsülettel összeférhet, miszerint a kérdés minél előbb 's minél békés úton oldassék fel. Uram az alsó házból! Ez évi budget idején fog önök elibe terjesztetni. Tökéletesen felfogván szükségét a takarékoságnak minden kiadási ágazatban, egyszersmind kénytelenek érzem magamat, a közszolgálat és szárazföldi meg vízi hadintézkedések szükségét illetőleg méltányolva a költségvetés fölemelését ajánlani. Mylordok és uraim! Mély sajnálattal értesültem amaz igen gyakori orgyilkó-sokról, mik újabbán Irlandban elkövetettek. Önök kötelessége leendő megvizsgálni: mily rendszabály kívánatik, miszerint az emberélet tökéletesen biztosítottassék 's mind azok, kik oly iszonyu bűnököt elkövetnek, az igazság kezébe kerüljenek.—Fájlalom, hogy a mostoha burgonyatermés következtében az egyesült birodalom több részein híján uralkodik egy oly élelmi szer tárgyában, mely fő élelmezési eszközét képezi alattvalóim nagy részének. A kórság, mely e növényt meglepé, Irlandban nagy mértékben mutatkozott. Min len lehetséges elővigyázati rendszabályról gondoskodtam, enyhítendő azon szenvedéseket, mellyek ezen inséghől eredhetnek 's teljes bizalommal számítok önök együttműködésére, ugyanazon egy jótékony cél valóztatására szükséges további eszközökükről gondoskodást illetőleg, mik aztán a törvényhozás általi megerősítést igénylendenék. Nagy örömmel adtam királyi meg egyezésemet azon rendszabályokra, mellyeket önök időről időre előlbe terjesztének a végett, hogy a kereskedés kifejlesztessék 's a tudomány és hazai iparmozgalom serkentessék a tilalmi vámok megszüntetése 's védvámok mérséklése által. A státusjövendelmek virágzó állapota, a munkaszaporodás 's eziránti emelkedő kérdézősködés 's az általános javulás, mely az ország belhelyzetében történt, világos bizonyítványi az önök által követelt eljárás helyességének. Haladéktalan figyelmökbe ajánlom: vajjon azon elveket, mik szerint önök működtek, nem volna-e hasznosabb terjedtelben alkalmazni, 's vajjon a más országokban termett vagy gyártott cikkek még jókora nagy számán fekvő vámok szorgos vizsgálata után, nem tehetni-e újabb vámosökkentéseket vagy mérsékléseket, mik az általam kimutatott nagy előnyök tartósságát biztosítják, 's kereskedelmi összeköttetésinket tágitván egyszersmind külhatalmakkal barátságos viszonyainkat is erősíték? Meg vagyok győződve, miszerint mindazon rendszabályok közül, mellyek e nagy czélok érdekében csak hozhatók, oly vigyázattal fognak eljárni, melly képes legyen minden státusjövendelmű állandó veszteséget, vagy bármely nagy országos érdekre netalán származható káros következményeket elhárítani. Teljes bizalom keesgetet, miképp jog szellemében és szenvedély nélkül fontolandják meg önök a kérdéseket, mik a közjólétet oly mélyen illetik. Legforróbb ohajtásom, hogy az isteni gondviselés megáldva tanácskozásait, ezek a barátságos gondolkozásmódot alattvalóim különféle osztályai közt ébren tartani, a béke-fentartásra nézve újabb biztosítéket szerezni 's népem nagy tömege jólétét emelve 's helyzetét javítva, benn a honban a megelégedést és szerencsét fentartani képesek legyenek.

A parlament-megnyitás szokott ünnepélyességek közt ment véghez. A királyinó Albert hercegtől kísértelve, dvlövések közt indult ki a buckinghami palotából, innen

a parlamentházig egy testőri osztály kettős sort képezvén. Két órákor lépett ő felsége a felsőház teremébe, hol fényes és számos ur-'s hölgy-gyülekezettől tisztelettel fogadtatott. Névszerint az idegen követek páholya zsufolásig volt tele. Az északamerikai követ McLeane is Párisból, hova leányát a francia udvarnál északamerikai követhöz látogatónul vezeté, hirtelen viszsztatért, hogy a parlamentmegnyitáson jelen lehessen. Wellington herceg szerfölött egészséges kinézése általán örvendetes benyomást okozott. A királyinó a trónbeszédet tiszta erős hangon olvasta fel, 's mintegy harmadfél órákor palotájába viszsztatért, 's a felsőház tisztint elosztott. Öt órákor ismét összehgyülvén, a lordkanczellár a trónbeszédet a gyapjuszákról elővasá, 's ezután Home válaszfelirást indítványozott.—Az alsóházban, mely 4 órákor gyült ismét össze, Egerton lord tette a válaszfelirást indítványt, Denison ur által gyamolítatva. Mire Peel emelkedett föl a ház mély esünde között 's felvilágosítást adott a legutóbbi miniszter-krisisról's azon eljárásról, mellyet jövőben követni szándékozik.—Mindkét ház első ülése egyébiránt zajos tanácskozásokra nyujta kiltást. A felsőházban Richmond herceg, miután a Home lordot gyamolította Ross beszéde után a lordkanczellár befejezteti akará a tanácskozást, ezen hirtelen berekesztés miatt felindulva, imigy nyilatkozott: „Már eleget hallottam, hogy tudjam, miképp a miniszterek a földtermést védéttől megfosztani ezlelőnek; de ime felhívom őket, adjanak csak egy alapos okot, miért bontják fel a földmívelési érdekek ótal-mára 1842ben kötött társasági szerződést? Sajátlag nem látok semmi különbséget a gabnatorvény elleni liga és a kormány között; miért nem teszik Cobden urat peerré? ... A liga (gabnatorvény-elleni egyesület) oka mindennek, 's a lordoknak Irlandot hozom fel intő például, mint melly az 1829ki engedélyek mellett is még folyást eléggületlen. Nem kell semmitől megijedni, semminek engedni... 'S a nagy városokhoz intézem szavaimat: vigyázzatok, ha a földmívelést megfosztják védelméről, akkor Peel Róbert kénytelen 1830ban adott szava következtében minden cikkeklytől megvonni a védelmet. Tapasztalni fogjátok, mit jelenten tökéletes forrongása státuszgazdasági rendszerünknek; miképp fognak a státushitelezők kielégítettü? miképp fogják a bérlők fizetni tizedeiket, 's miképp maradand csak egy fizetés 's díj is változatlanul? ... Legünnepélyesbben tiltakozom a válaszfelirathoz foglalt vámvédleti záradék ellen. Minden hatalmamban levő eszközzel—habár factókkal is—egész erőmből fogok a földmívelési védvám bár legkisebb esőkentésének is ellene szegülni.“ És a herceg nem esalatozott, midón P e e l következtességétől tartva azt állítá róla, hogy a v é d l e t e t m i n d e n c i k k e l y t ő l megvonandja, mert ime P e e l csakugyan m i n d e n v é d v á m e l l e n nyilatkozott, melly kijelentéssel ama nagy párt, mellyet oly nagy fáradsággal alkotott 's nem kevésb munkával fentartott, egyszerre mintegy varázsvesszőtől érintve, összeomlott.—Beszéde végén nyilatkozni kívánt azon számos litokszerü hivatalodahagyás 's ismétli viszszafohadásról, mellyek a közönségben mindenféle hírekre okot adának.—Wellington a vitatott kérdések védelmezésébe nem boesátkozott: a felforgó tárgy, ugymond, a válaszfelirat, erről kell tanácskozni; ha ez elfogadtatik, akkor a nemes hercegnak (Richmondnak) elég alkalma lesz véleményét minden egyes követendő rendszabály fölött kinézni. Az ósz herceg után még Stanley lord,

Lansdowne marquis, Brougham l. Malmesbury l. Radnor l. 's Beaufort hg. és Salesbury lordok nyilatkoztak, közülök a gabnatorvény-elleni izgatásról legélesebben Brougham l. szólván, kinék a gabnatorvények iránti nézete, mint monda, mindig ugyanazonegy volt, t. i. a legszigorubb vámkorlátok nézete.

Alsóházban ugyane nap emlékezetes beszédet tartott Peel Róbert, mellyben többi közt imigy okoskodott: Meg van győződve, mikint az alacsony kenyérárnak nem eredménye az alacsony munkadíj, ugyszinte meg van győződve, miszerint a terhes státusadósság 's magas adó daczára, védvámok nélkül is versenyezhet a belföldi ipar a külföldivel. A három utóbbi év alatt, ugymond, alacsony volt a kenyérár. De a munkadíj soha nem volt nagyobb a mostaninál; előbbi három évben ellenben a magas kenyérár 's alacsony munkadíjak általános inséget idéztek elő. Miből szükségkép következik, miszerint a kenyérár és munkadíj, ingatagságukban nem függenek kölesönösen egymástól, sőt inkább az utóbbit a munka utáni kérdézősködés, 's egyéb az élelemszeri árakkal semmi összeköttetésben nem álló okok kormányozzák. It a miniszter statisztikai adatokba boesátkozik 's végeredvényül azt hozza ki, miképp jutányos kenyér 's aránylagos bőség az erkölcsiséget előmozdítja. És ezen előnyökhöz a nélkül jutottunk, hogy a földmívelési érdekek valamely kárt szenvedtek volna 's intézkedésink kedvező eredményei, mennyiben azok az évenkinti vámosökkentés daczára is bekövetkeztek, a vámvédelmi töltő tovább távozásra jogosítanak. Ezekután a legutóbbi miniszter-krisist, mellynek története már eléggé ismertes, beszéli el 's reményt nyujt, miképp legközelebb az egész angol keresked. politikára nézve igen fontos rendszabályokat szándékozik a ház elibe terjesztetni. Szépen jellemzik Peelt ezután mondott következő szavai: „Örökké csak azt mondogaták, miképp én hálával tartozom azoknak, kik a jelen polczra emeltek, 's ismételve fenyegettek, hogy a hatalom, melly fölemelt, le is suthat. Ime tehát tudva legyen, miképp én semmi embernek és semmi társulatnak nem köszönöm, hogy a hivatal terhei 's fardalmai elvállalására indított. A hatalom magában véve, kevés becsesél bír rám nézve; megfizetéseket 's hivatalokat oszthatni semmi előny, 's több eléggületlenséget mint rokonszenvet szerez. Személyes czélaim nincsenek. Négy uralkodót szolgáltam, 's egytől sem kívántam egyéb jutalmat, mint azon biztosítást, hogy mint hű és loyális alattvaló szolgáltam. Becsülettel fölmenteti hivatalomtól, nem nézve nem büntetés, hanem a legnagyobb jó. Nem soványok Anglia miniszterelnöke lenni, de míg az vagyok, senkinek sem akarok rabszolgailag lenni lekötve, nem akarok semmi más—mint a státus jóléte által vezetetni.“ (Hangos tetszés.) Végül ékeszölőlag conservativ politikáját védelmezé 's megemlíté, miképp a népmozgásnak 's idegenkedésnek véget vetett 's annyit tön, mennyit csak engedett ereje, miszerint egy valóban nem könnyű feladatot megoldjon, t. i. a három ellenkező elemet: egy régi monarchiát, egy kevés arisztokratiát 's egy reformált alsóházat egy státusgépezetben egyesült együttmunkálásra bírja. (Általános és tartós tetszés.) Utána Russell mondá el nemalakult miniszteriuma történetét. Még néhány szónok nyilatkoztán, a válaszfelirati terv végül egyhangulag elfogadtatott 's tulajdonképi fogalmazás végett az illető bizottsághoz utasítottat.

Dumavizállás febr. 5én 14' 9" 0" az 0 fölött.

11ik szám. ÉRTESÍTŐ. 1846.

Hirdetés.
 Ó es. 's apostoli királyi Felsőge szabad királyi Zeng városában fenálló bölcsészeti magány - tanuló - intézetnek — nyilvános

intézetrei emeltetését legkegyelmesebben megengedni méltóztatott; mi is ezennel közhírré tétetik. Pesten 1846ik évi január hó 26án. Szoblahó Pálma Elek, egyetemi jegyző. 3-3

Hágókos-eladás. Közhírré tétetik, hogy Zalamegyében fekvő, pölöskei uradalomhoz kormányom alá tartozó Barnaki pusztában 310 db. a' nemesség legnagyobb fokozatára emelt hágókos szabad kézből eladó.—Megjegyzésre méltó ez eladásnál, hogy az eladó darabok mennél magasb fokán állnak a' nemességnek, annál jutányosabb áron kaphatók. — Kelt Pölösken január 10én 1846. Szilvágyi János urad. tisztartó és főjuhász. 2-2

Gőzhajózási hirdetés.
 Az első es. kir. szab. duna-gőzhajózási társaság igazgatósága ezennel értesíti a' Lcz. részvényes urakat, miszerint az ő felsége által kegyelmesen elfogadott új rendeletek 's ügyviteli szabályok pesti irodájában átvethetők. **Gőzhajózási hivatal.** 2-2

1-3 Árverési hirdetés.
 T. Pest megyében fekvő Nyáregyházi és Csévi pusztabeli 's összesen 141. holdat tevő Hangyás Dávidféle esőd alatti részjóság, mellyből 23 hold már be van vetve, a' hozzá tartozó épülettel, és felső nyár-

egyházi köz legelőhezi jussal együtt folyó 1846. esztől sz. György naptól számlalendő három egymásután következő esztendőre f. évi mártius 15én, délelőtt 10 órákor Pesten, a' t. megyeházánál, a' pertárban, közzárverés útján haszonbérbe fog adatni.

1-3 Fölhivás

a' gyáralapító részvényitársasági részvények 4dik részletének befizetésére. Az igazgatóság részéről közhírré tétetik, miként az aláirt részvények utáni szabályszerü 4k részletbefizetésnek határideje „f. 1846k évi martius 1jéül bezárólag mart. 15keig“ lead, melly határidő az igazgató választvány határozata következtében az alapító tagokra nézve is oly megjegyzéssel ujítatik meg, miszerint az alapító és nemalapító tagok azontuli befizetésének határidejére nézve minden különbség megszűnik. A' befizetések történnék Pesten a' társasági pénztárnál (szélelczza gróf Pejacsovich ház 2.k emelet) és a' vidéki ügynökségeknél. Kelt Pesten febr. 1jén 1846.

3-3 Árverési hirdetés.
 A' nagyméltóságú magy. kir. udv. kincstár kegyes engedelméből közhírré tétetik, hogy a' tokaji kir. kincstári uradalom részéről, a' tolesvai és erdőbényei szőlőkben 1845ik évben termett 46 1/2 hordó két putonos másolás és 48 hordó közönséges majorsági, szintén ez évi termésű borok — to-

vábbá tokaji, tarczali és mádi 1845ik évi termésű 8 hordó négy putonos és 89 hordó két putonos másolás, és 25 hordó majorsági bor, remkülönb 30 hordó szintén 1845iki termésű dözma-borok, folyó 1846ik évi febr. 9dik napján Tarczalon tartandó nyilvános árverés útján a' legtübbet igérőnek készpénz fizetése mellett eladatni fognak

Jóság-haszonbérlet.
 Pestvármegyében az Úrbői pusztában, néhai Sárközy Imre ur záros tömegéhez tartozó 100 holdból álló birtok a' rajta levő épületekkel együtt, folyó évi martius 16d. napján Pesten a' lövészet-utczában 362d. sz. háznál Réso-Ensel Sándor tömeggondnok által árverés útján 1846k évi sz. Mihály nappjától kezdve, három évre haszonbérbe adandó, mirenézve a' bérlőnek kívánók szükséges bánatpénzzel ellátva ezennel meghívotnak. 2-3